

به نام خدا

در مسیر ، هنر

آشنایی با رشته های فرهنگی و هنری مرتبط با مسابقات و جشنواره ها

مؤلف :

اسماعیل برزگر

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۵)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

سرشناسه : برزگر ، اسماعیل ، ۱۳۵۴
عنوان و نام پدیدآورنده: در مسیر ، هنرآشنایی با رشته های فرهنگی و هنری مرتبط با مسابقات و جشنواره ها/ مولف: اسماعیل برزگر
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری : ۷۷ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۶۰۷-۱
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : در مسیر ، هنر
رده بندی کنگره : TP ۹۸۳
رده بندی دیویی : ۶۶۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۵۷۸۹۶۱۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : در مسیر ، هنرآشنایی با رشته های فرهنگی و هنری مرتبط با مسابقات و جشنواره ها

مولف: اسماعیل برزگر

ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: الهام غفاری

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۵

چاپ: زبرجد

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۶۰۷-۱

تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

تقدیم نامه

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگان، به پاس عاطفه ی سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است. به پاس قلب‌های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می‌گراید. و به پاس محبت‌های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند، این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می‌کنم.

فهرست

۳.....	تقدیم نامه
۹.....	مقدمه
۱۳.....	هنرهای دستی و تجسمی
۱۳.....	قالیافی
۱۴.....	نقشه قالی
۱۵.....	گلیم بافی
۱۶.....	جاجیم بافی
۱۷.....	نمد مالی
۱۸.....	پته دوزی
۱۹.....	خاتم کاری
۲۰.....	مشبک کاری
۲۱.....	منبت کاری
۲۲.....	معرق کاری
۲۳.....	مینا کاری
۲۴.....	قلم زنی
۲۵.....	کاشی کاری سنتی
۲۶.....	سفالگری
۲۷.....	ملیله کاری
۲۸.....	مجسمه سازی

۲۹.....	خوشنویسی
۲۹.....	خط نستعلیق
۳۰.....	خط شکسته
۳۱.....	خط ثلث
۳۲.....	خط نسخ
۳۳.....	طراحی
۳۴.....	طراحی با مداد
۳۵.....	طراحی با مداد رنگی
۳۶.....	طراحی با ذغال
۳۷.....	طراحی با پاستل
۳۸.....	طراحی آب مرکب
۳۹.....	طراحی با قلم فلزی
۴۰.....	نقاشی
۴۱.....	نقاشی با آبرنگ
۴۲.....	نقاشی رنگ و روغن
۴۳.....	نقاشی با گواش
۴۴.....	نقاشی خط
۴۵.....	تصویرسازی
۴۶.....	نگارگری ایرانی
۴۷.....	تذهیب

۴۸.....	تشعیر
۴۹.....	گل و مرغ
۵۰.....	هنرهای تجسمی
۵۰.....	چاپ دستی
۵۵.....	کلاژ
۵۶.....	پوستر سازی
۵۷.....	طراحی لوگو (آرم)
۵۸.....	طراحی جلد
۵۹.....	کاریکاتور
۶۰.....	عکاسی
۶۰.....	فتو مونتاز
۶۱.....	نقاشی دیجیتال
۶۲.....	اینفوگرافیک
۶۳.....	آفرینش های ادبی
۶۳.....	شعر
۶۳.....	مشاعره
۶۳.....	داستان نویسی
۶۴.....	فیلم و هنرهای نمایشی
۶۴.....	نمایش صحنه ای
۶۵.....	نمایش عروسکی

۶۶.....	نمایش خیابانی
۶۷.....	نمایشنامه خوانی
۶۷.....	نقالی
۶۸.....	فیلم داستانی
۶۹.....	انیمیشن یا پویا نمایی
۷۰.....	موشن گرافیک
۷۱.....	هنرهای آوایی
۷۱.....	سرود گروهی
۷۱.....	آواز
۷۲.....	هم نوازی
۷۲.....	تک نوازی
۷۳.....	رسانه و فضای مجازی
۷۳.....	بازی های رایانه ای
۷۴.....	پادپخش
۷۴.....	نماپاد
۷۴.....	تارنما
۷۶.....	نرم افزار موبایل (اپ)
۷۷.....	منابع

مقدمه

هنر، زبان چیزهایی است که گاهی کلمات از گفتنشان ناتوان‌اند؛ راهی برای آن‌که احساس، اندیشه، خیال و زیبایی، شکل پیدا کنند و از دنیای درون انسان به جهان بیرون راه بیابند. از نخستین نقش‌هایی که انسان بر دیواره‌ی غارها کشید تا ظریف‌ترین آثار هنری امروز، هنر همواره بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی انسان بوده است. هنر فقط مجموعه‌ای از مهارت‌ها و تکنیک‌ها نیست؛ شیوه‌ای برای دیدن، اندیشیدن، تجربه کردن و آفرینش است. نقاشی با رنگ سخن می‌گوید، موسیقی با صدا، ادبیات با واژه، عکاسی با نور و لحظه، و هنرهای نمایشی با روایت و حضور انسان. هر رشته، پنجره‌ای است رو به جهانی تازه. با این حال، بسیاری از دانش‌آموزان و حتی گاهی علاقه‌مندان و فعالان حوزه تعلیم و تربیت، با وجود استعداد و علاقه، شناخت کافی از رشته‌ها و شاخه‌های مختلف هنری ندارند. این مسئله به‌ویژه در زمان برگزاری مسابقات و جشنواره‌های فرهنگی و هنری بیشتر نمایان می‌شود؛ جایی که شناخت درست رشته‌ها و آگاهی از ویژگی‌ها و شیوه‌های فعالیت در هر یک از آن‌ها می‌تواند زمینه‌ساز کشف استعدادها و شکوفایی توانایی‌های هنری باشد. اینجانب، به‌عنوان دبیر درس فرهنگ و هنر و با پشتوانه سال‌ها تجربه در حوزه آموزش هنر در آموزش و پرورش استان فارس، به‌ویژه در زمینه هنرهای تجسمی، و همچنین تجربه فعالیت به‌عنوان سرگروه درس فرهنگ و هنر به مدت ۲۵ سال و داوری در مسابقات و جشنواره‌های مختلف فرهنگی و هنری، در طول سال‌های فعالیت آموزشی خود بارها با این نیاز روبه‌رو شده‌ام که دانش‌آموزان و فرهنگیان، منبعی ساده، روشن و کاربردی برای آشنایی با رشته‌های گوناگون هنری در اختیار داشته باشند. مشاهده این نیاز و علاقه به فراهم کردن زمینه‌ای برای شناخت بیشتر استعدادهای هنری، انگیزه‌ای شد تا مجموعه حاضر گردآوری و تدوین شود؛ کتابی که تلاش دارد تصویری روشن و قابل استفاده از رشته‌های مختلف فرهنگی و هنری ارائه دهد و خواننده را با مسیرهای گوناگون این دنیای گسترده آشنا کند. هدف از تألیف این کتاب، ارائه مطالبی مختصر، کاربردی و قابل فهم درباره رشته‌هایی است که در مسابقات و جشنواره‌های فرهنگی و هنری مورد توجه قرار می‌گیرند؛ از جمله مسابقات فرهنگی و هنری، جشنواره فردا، پرسش مهر و دیگر

رویدادهای مرتبط. این مجموعه می‌تواند برای دانش‌آموزانی که در آغاز مسیر انتخاب یک رشته هنری هستند، راهنمایی برای شناخت و انتخاب آگاهانه‌تر باشد و برای فرهنگیان و علاقه‌مندان نیز به‌عنوان منبعی مقدماتی و کاربردی مورد استفاده قرار گیرد. در صفحات پیش رو، با رشته‌ها و شاخه‌های گوناگون هنری آشنا خواهیم شد؛ با ویژگی‌ها و زمینه‌های هر کدام قدمی خواهیم زد و تلاش می‌کنیم تصویری روشن‌تر از مسیرهایی که هنر پیش روی ما می‌گذارد به دست آوریم. شاید در میان این صفحات، رشته‌ای را پیدا کنید که سال‌ها در گوشه‌ای از ذهن و قلبتان منتظر کشف شدن بوده است؛ رشته‌ای که بتواند استعداد، علاقه و خلاقیت شما را به مسیری برای آفرینش تبدیل کند. این کتاب حاصل تجربه، مشاهده و دغدغه‌ای آموزشی است؛ تلاشی برای آن که فاصله میان «علاقه‌مند بودن به هنر» و «شناختن مسیر هنری» کمتر شود. امید است این مجموعه بتواند گامی هرچند کوچک در مسیر شناسایی استعدادهای هنری، افزایش آگاهی فرهنگی و هنری و فراهم کردن زمینه‌ای برای حضور آگاهانه‌تر دانش‌آموزان و فرهنگیان در جشنواره‌ها و مسابقات فرهنگی و هنری باشد. باشد که این کتاب، برای هر خواننده، آغازگر کشف یک علاقه، شکوفایی یک استعداد و شاید شروع یک مسیر تازه باشد.

مؤلف اسماعیل برزگر

جشنواره فرهنگی هنری دانش‌آموزان، بستری برای کشف، پرورش و شکوفایی استعدادهای هنری و فرهنگی نسل نوجوان است؛ رویدادی که با فراهم کردن فرصت آفرینش و ارائه

آثار، دانش‌آموزان را به تجربه، خلاقیت و مشارکت در فعالیتهای فرهنگی و هنری ترغیب می‌کند. این جشنواره‌ها در قالب موضوعات متنوع و در دو بخش موضوعی و آزاد برگزار می‌شود. در بخش موضوعی، آثار با محورهایی همچون هویت ایرانی، اسلامی و انقلابی، دستاوردها و پیشرفت‌های ایران، ایثار و شهادت، مفاخر و مشاهیر ایران، مقاومت اسلامی، خلیج فارس و دیگر موضوعات فرهنگی و ملی شکل می‌گیرند. در بخش آزاد نیز دانش‌آموزان می‌توانند با حفظ ارزش‌های دینی و ملی، موضوع مورد علاقه خود را برگزینند و خلاقیت خویش را در قالب‌های هنری گوناگون به نمایش بگذارند. فرایند جشنواره‌ها از مدرسه آغاز می‌شود و پس از بررسی و داوری آثار، آثار برگزیده به مراحل منطقه‌ای، استانی و در نهایت کشوری راه می‌یابند. در مرحله مدرسه، افزون بر تولید و داوری آثار، برگزاری نمایشگاه‌های هنری و اجرای برنامه‌هایی مانند نمایش و سرود، زمینه‌ای برای حضور فعال‌تر دانش‌آموزان در فضای فرهنگی مدرسه فراهم می‌کند. ثبت‌نام جشنواره توسط خود دانش‌آموزان در سامانه نورینو انجام می‌شود و آثار به شکل مرحله‌ای مورد داوری قرار می‌گیرند. در بخش هنرهای دستی و تجسمی نیز توجه به اصالت اثر اهمیت ویژه‌ای دارد و دانش‌آموزان باید از فرایند تولید اثر خود ویدئویی کوتاه و متناسب با رشته تهیه کنند. همچنین آثار باید دارای مشخصات و شناسنامه صاحب اثر باشند و برخی الزامات اجرایی، از جمله نداشتن قاب شیشه‌ای برای آثار دستی و تجسمی، رعایت شود. از سوی دیگر، نقش معلمان، مربیان هنری، داوران متخصص و دانش‌آموزان برگزیده دوره‌های پیشین در کیفیت‌بخشی به جشنواره مورد توجه قرار گرفته است. اطلاع‌رسانی گسترده، ایجاد فضای مناسب در مدارس، برپایی نمایشگاه آثار و شناسایی استعدادها برتر، از دیگر بخش‌های مهم این فرایند به شمار می‌آید. در مجموع، جشنواره فرهنگی هنری را می‌توان فرصتی برای پیوند آموزش با خلاقیت دانست؛ فرصتی که در آن دانش‌آموز نه تنها به خلق یک اثر هنری می‌پردازد، بلکه امکان تجربه، دیده‌شدن، آموختن از دیگران و کشف توانایی‌های خود را نیز پیدا می‌کند. در ادامه به معرفی برخی از این شاخه‌های هنری پرداخته شده است.

هنرهای دستی و تجسمی

قالیبافی

هنر قالی بافی یکی از هنرهای ارزشمند و اصیل ایران است که سابقه‌ای دیرینه دارد. قالی و فرش علاوه بر جنبه‌ی اقتصادی اش نشان دهنده‌ی هنر و فرهنگ کشورمان است که علاوه بر ایرانیان توجه دیگر کشورها را نیز به خود جلب کرده است. قالی بافی هم مانند دیگر هنرها در هر منطقه و قومی شیوه‌ی خاص خود را دارد و همین امر موجب تفاوت در بافت و کیفیت آن‌ها می‌شود. چیزی که باعث تفاوت در نوع بافت فرش می‌شود، تفاوت در نوع گره‌هاست، مانند گره‌های فارسی ، ترکی، تقلبی و هنری.

نقشه قالی

طرحی است که به وسیله طراحان و نقشه پردازان روی کاغذ شطرنجی رسم می شود. گاهی نیز از یک قالی بافته شده به عنوان نقشه استفاده می کنند. معروفترین نقشه های قالی عبارتند از : هراتی یا ماهی، بته، لچک و ترنج، شاه عباسی، جنگلی یا بید مجنون، جوشقانی، میناخانی ... به طور کلی نقوش قالی دارای دو شیوه نقوش شکسته و منحنی می باشد. اغلب کارشناسان جنبه هنری فرش را مدیون طرح و نقش می دانند که برخاسته از فرهنگ قومی و هویت ملی بواسطه ذهن خلاق هنرمندان میباشد.

گلیم بافی

گلیم نوعی دست‌بافته ساده، سنتی و قدیمی است که به واسطه بدون پرز بودن، فرش تخت نیز نامیده می‌شود. آنها فرش بافته‌هایی هستند که نسبت به فرش سفت‌تر بوده و ارتفاع نخ خوابشان کمتر است. در عین حال بدون پرز بوده و نرمی و لطافت فرش‌های پرزدار را ندارند. انواع مختلف گلیم بر اساس ویژگی ظاهری یا روش بافت، به اسامی گوناگونی شناخته می‌شود. از سوی دیگر، هر منطقه از کشور گلیم مخصوص به خود را می‌بافد که گلیم‌های فارس، قشقایی، شاهسونی، هرسین، بلوچ، ترکمن و زرنده، از معروف‌ترین گلیم‌های مناطق مختلف ایران به شمار می‌آیند.

